

Intervjuer - Sammanställning

Intervjuade personer: Daniel Lind, Björn Hängsel och Håkan Nyqvist

1. Rangordna de brassinstrument som du spelar, i den ordning som du känner dig mest bekväm med.

D: Trumpet, valthorn, trombon (räknar inte med alla trumpet/kornett/flygelhornsvarianter, men de ingår i så fall i första kategorin)

B: Bastrombon, tenortrombon, tuba

H: I dagsläget är hornet mitt huvud instrument och flygelhornet 2.a och trumpeten 3.a. Jag har spelat lite baryton och althorn som brasslärare, men det gör jag inte längre. (Mer om det senare.)

2. Använder du luften på olika sätt när du spelar olika brassinstrument? Om så är fallet, vad blir skillnaden mellan de olika instrumenten?

D: Det är mest likheter, men på trombon som spelar lägre toner än trumpet blir luften mindre komprimerad. Det känns som att luftflödet är bredare och långsammare. Horn ligger mittemellan.

B: Jag tänker en något långsammare luftström på tuban.

H: I princip använder jag luften på samma sätt, men många gånger krävs det högre tryck (hastighet om du vill) när jag spelar trumpet, eftersom man i regel spelar högre toner. På valthornet, är kontrollen av luftströmmen viktig, dvs. flödet måste vara jämnt för att inte kixa och för att klangen ska bli fin. Hornet är ju betydligt lägre.

3. Använder du läpparna/ambisen på olika sätt när du spelar olika brassinstrument? Om så är fallet, vad blir skillnaden mellan de olika instrumenten?

D: Lika, det är bara olika stort område av ambisen berörs beroende på munstyckets storlek.

B: Samma grundambis men använder större vinklar med huvudet på tuban.

H: Jag använder ett stort (ca. 18mm) munstycke på hornet och ett mindre (16,5-17 mm) på trumpeten. Skillnaden kräver en viss anpassning och kan vara ett problem om man spelar på en professionell nivå. Men med övning går det hyfsat beroende på vad man prioriterar. Ska man dubbla som jag har gjort måste man öva extremt mycket för att bli

bekvämt, men riktigt bra blir det aldrig. Ett instrument i taget är modellen. Att växla under samma konsert är besvärligt, men det går! Återigen, trycket är högre på trumpet.

4. Tänker du att ventilgreppen/dragpositionerna mellan de olika brassinstrumenten som du spelar har något samband eller tänker du att varje instrument har ett eget system?

D: Jag håller i sär de olika instrumenten, även om det så klart finns likheter. För mig funkar det bäst. Det känns som en onödig omväg att tänka tex G-durs grepp på trumpet när jag spelar C-dur på horn

B: Tänker inte på det.

H: Ventilgreppen på Bb-hornet är i princip samma som på trumpet, det är ju bara en oktav som skiljer. Jag använder fler alternativa grepp på hornet. T.ex. 3e istället för 1+2.

5. Blir instrumentens omfång ett problem för dig när du spelar flera brassinstrument? (Jag tänker t.ex. på om man är van att spela trumpet och sedan ska spela tuba, om det då är svårt att komma ner djupt på de låga tonerna?)

D: Jag har svårare att spela mörka toner på valthorn och trombon med bra klang än på trumpet. Å andra sidan har jag inte övat i det registret eftersom jag inte behöver spela där så ofta, Det kanske skulle bli bättre med övning? Jag blir trött i trumpetambisen av att spela mycket i lågt register på valthorn och trombon.

B: För mig är det lättast att gå från trombon till tuba än tvärtom, registret har jag inte tänkt så mycket på.

H: För min del så övade jag mycket "pedaltoner" på trumpet och det har gjort det lätt att spela lågt på hornet. Däremot hjälpte det inte så mycket på trumpet. Jag har bra höjdregister på hornet som jag har fått "gratis" tack vare trumpetspelet.

6. Måste du tänka annorlunda gällande timing när du spelar olika brassinstrument? Om så är fallet, på vilket sätt?

D: Nej

B: Jag tänker på att ligga på i tempot mycket mer när jag spelar tuba.

H: Ja, jag tänker på att ligga på lite mer med hornet om musiken är densamma som i t.ex. ett storband.

7. Vilka klaver läser de olika instrumenten i, hur är de stämnda och måste man transponera på något sätt? Vad tycker du är svårt med de olika instrumenten gällande notläsning och vad förväntas man att kunna?

D: G-klav på trumpet och valthorn. Basklav när jag spelar trombon. Transponering är så klart en svårighet som man måste träna på för att bli säker.

B: Ingen transponering, basklav i C. Spelar Bb-tuba där man tänker klingande, samma med trombonerna. Basklav och tenorklav är ju ett krav, men bör ju också kunna altklav och G-klav i C och Bb.

H: Jag läser basklav om det behövs på horn det är allt.

8. Känner du dig annorlunda som person när du spelar olika brassinstrument? Får du en annan attityd eller intar en annan slags roll i gruppen eller är du precis samma person vilket instrument du än spelar? Om så är fallet, vad tror du att det beror på? (Här tänker jag mest på hur man är när man spelar och inte hur man är som person till vardags.)

D: Filosofisk fråga! ☺ Jag är nog samma person men de olika instrumenten har ofta olika roller musikaliskt. Det påverkar kanske vilken roll jag får i gruppen? Det beror i och för sig på i vilken genre man spelar.

B: Känner mig absolut mer osäker när jag spelar tuba, och det beror på att jag är sämre på tuba än trombon.

H: Trumpetarna sitter längst bak i turnébussen och berättar stories och hornisterna sitter vid fönstren och kollar utsikten och drömmar.

9. Anser du att något av brassinstrumenten är svårare att spela än det/de andra brassinstrumenten som du behärskar? På vilket sätt i så fall och varför tror du att det är så?

D: När jag undervisar konstaterar jag att trumpet är det instrument där eleverna lättast spänner sig för mycket. Framför allt i halsen. Många fastnar i att klämma fram tonerna och det är inte alltid så lätt att jobba bort. Den problematiken dyker inte upp på trombon på samma sätt eftersom öppningen är större och det behövs mer luft för att få ton. På valthorn är det som bekant lätt att hamna på fel "hylla" beroende på att det är så tätt mellan tonerna. Det brukar å andra sidan ordna sig ganska fort när eleverna fått spela ett tag.

B: Egentligen inte, men eftersom jag övar mindre på tenortrombon och tuba känns de svårare.

H: Varje instrument har sina svårigheter beroende på vilken genre man spelar. Jag har spelat mest jazz och storband och underhållningsmusik och där har trumpeteten en enklare självklar roll.

10. Vilka är de största svårigheterna och olikheterna du stöter på när du spelar andra brassinstrument än ditt huvudinstrument (om du nu anser att du har ett huvudinstrument)?

D: Om jag byter mycket och ofta mellan trombon och trumpet blir jag trött i ambisen. Byte mellan horn och trumpet känns inte lika mycket.

B: Ansatserna på tuban tänker jag en del på. ("Jag tar i för mycket på tuban!" - svar på min fråga om vad med ansatserna som är annorlunda mellan trombon och tuba) Andas lite för mycket när jag spelar tenortrombon.

H: Intonation, uthållighet, register/omfång, projektion och precision.

11. Vilka är de största likheterna du stöter på när du spelar andra brassinstrument? Vad anser du är mest liknande i spelteknikerna för de olika instrumenten?

D: Jag jobbar med luften i alla instrument och det kan vara bra att byta mellan för att bryta dåliga vanor och påminnas om att använda sig av andningen effektivt och avspänt.

B: Grundambis, luft.

H: Läpparnas utsatthet, artikulation, projektion och register.

12. Övrigt. Om det är något som du tycker att jag har missat att ta upp om ämnet får du gärna skriva det här.

H: Skador på läppar och hörsel och axlar + rygg och hur man förebygger/undviker dem. Jag har själv råkat ut för en läppskada som hindrat mig från att spela trumpet på professionell nivå de senaste 3 åren. En överansträngning med inflammation och vävnadskada på överläppen som resultat.